

KLÍČ KE CVIČENÍM

ČESKÝ JAZYK 3

S VÍLOU HVĚZDIČKOU

AKTUALIZOVANÉ VYDÁNÍ ROZŠÍŘENÉ O TÉMA PRÁCE S POČÍTAČEM

KLÍČ KE CVIČENÍM – ČESKÝ JAZYK 3 (S VÍLOU HVĚZDIČKOU, UČEBNICE)

I. OPAKOVÁNÍ UČIVA 2. ROČNÍKU (UČ. s. 5–20)

strana 5

1. b) 8 vět.

c) 1. věta – 7 slov, 2. – 4 slova, 3. – 13 slov, 4. – 2 slova, 5. – 8 slov, 6. – 8 slov, 7. – 7 slov, 8. – 8 slov; *nejkratší věta*: Těší se. *nejdelší věta*: Na zádech si nese...

d) Ja | na – 2, dnes – 1, slu | neč | ný – 3, zná – 1, na – 1, u | či | tel | ku – 4, spo | lu | žá | ky – 4.

e) **jde**: j – měkká souhláska, d – tvrdá souhláska, e – krátká samohláska; **sebou**: s – obojetná souhláska, e – krátká samohláska, b – obojetná souhláska, ou – dvojhlasika; **poprvé**: p – obojetná souhláska, o – krátká samohláska, p – obojetná souhláska, r – tvrdá souhláska, é – dlouhá samohláska.

2. Věty se skládají ze **slov**. Na začátku vět píšeme **velké písmeno**. Na konci věty píšeme **tečku, vykřičník** nebo **otazník**.

3. V | neděli | k | nám | přijede | babička. Co | budeš | dělat | odpoledne? Uklid' | si | rozházené | věci | do | skříňky!

4. Jana píše babičce dopis. Přijed' k nám brzy na návštěvu! Co děláte ve škole nejradyji?

strana 6

6. b) se – 1, za | cí | ná – 3, po | dí | va | ná – 4, pa | vou | ci – 3, a | kro | ba | ti – 4, špl | ha | jí – 3, o | blo | hou – 3, když – 1, osm – 1.

c) Natáhli.

d) Chytá do pavučin poletující hmyz. Když se hmyz chytí, křížák rychle vyběhne a kořist usmrtí jedem z klepítek. Pak ji obalí pavučinovými vlákny. Poté si ji zavěsí na snovací bradavky a odnese do úkrytu nebo do středu pavučiny, kde ji sní.

7. Slova se skládají ze **slabik**. Podle počtu **slabik** rozlišujeme slova jednoslabičná... Pokud se slovo nevejde na řádek, můžeme je rozdělit podle **slabik**. Slabiky se skládají z **hlásek**. Napsaná hláska je **písmeno**.

8. a) pastelky, pravítko, sešity, kniha, penál, aktovka, tužka, pero, čítanka, písanka, kružítko, letadlo.

b) K ostatním slovům nepatří letadlo, neoznačuje školní potřebu.

strana 7

9. a) úkol (2), lano (2), krok (1), ústa (2), stojí (2), trám (1), pokrok (2), pes (1), pryč (1), únava (3), báseň (2), strýc (1), cesta (2), strach (1), garáž (2), jablko (3), mrak (1), smích (1), tvůj (1), obal (2), dům (1), škola (2), papoušek (3).

d) pokrok – vzestupný vývoj lidské společnosti a lidského poznání; vývoj zahrnující v sobě změny k lepšímu, např. pokrok v učení, technický pokrok, hospodářský pokrok, pokrok vědy. (Synonymum – postup, rozvoj.)

e) např.: počítač – umožňuje rychle zpracovat velké množství dat pomocí daného programu.

10. b) Pršáčkovi jsou králíci.

d) přečetl.

strana 8

11. Slabiky se skládají z **hlásek**. Hlasy dělíme na **samohlásky** a **souhlásky**.

12. a/á – dárek pro maminku, bratr Lukáš, známý zámek, malá Dana; e/é – modré nebe, moje sestra, délka ulice, téměř týden; i/í – nízká židle, bílý králík, štíhlá bříza, pilný Pepík; o/ó – nová móda, vysoké tóny, pórek v polévce, honosná róba.

13. Samohlásky dělíme na **krátké** a **douhé**. Samohlásky krátké jsou: **a, e, i, o, u**. Samohlásky dlouhé jsou: **á, é, í, ó, ú**. Mezi samohlásky patří i dvojhlasiky **ou** a **au**.

14. a) Dívali jsme se dolů do údolí. Kdy přijdeš domů? Ve váze byly rudé růže. Adam pomůže Jitce s úkolem. Běž opatrně ze schodů. Měla kabelku z umělé kůže. Růženka dostala důležitý úkol. Chůze z vrcholu dolů trvala půl hodiny. Už umím narýsovat kružnici. Jakub zůstal v úterý doma.

b) Rudé růže. Z umělé kůže. Adam. V úterý.

strana 10

3. lama, bizon, datel, ropucha; kachna, žirafa, včela, motýl; had, candát, hroch, čáp.

strana 11

1. b) dědeček, těžký, některé, děti, někdy, Janě, neslušně, dědečku, vážně, nějakou, dědu, smutně.

2. Háček musíme napsat nad e.

3. těsto, koně, dělá, do sítě, pondělí, sněží, na bradě, někam, kotě, na plotě, v boudě, stěně, děkuji, koště, sněhulák, zástěra, hlavně, tělocvik, ve vodě, dvě lodě.

5. a, b) Věra, běží, pět, město, měsíc, hříbě, pěst, hrábě, věta, pověst, bělásek, náměstí, pěkný, paměť, k tobě, pěnka, svět, země.

strana 12

7. a) Anička, ticho, nic, divadlo, budík, dílna, tisíc, utíkat, tílko, nikdo, parník, tiskací, skleník, jarní, potichu, díra, rodina, snídaně, hodina.
b) Parník.
c) Např.: auto, kolo.
8. a) řetízek, b) dědeček, c) koně, d) kladivo, e) lednice, f) koště.
9. a) mládě, kotě, jehně, divoký, tisíc, nit, dělá, hříbě, pětka, větev, měsíc, těsto, kachně / kachní, Radim, matička, nic, holoubě, poupě, pověsit, změna.
b) kotě – kočka, kocour; jehně – ovce, beran; hříbě – kobyla, kůň; kachně – kachna, kačer; holoubě – holubice, holub.
10. štěkající štěně, hustě sněží, osvětlené město, bělovlasý dědeček, dřevěné hrábě, měsíc květen.
11. pes v boudě, králík v králíkárně, sýkora na stromě, kráva v chlévě, čáp na komíně, koroptev v trávě.

strana 13

12. b) 2. 14 slov. 3. Poslední (3) větší (2) příspěvek (3) dostal (2) Lukáš (2) od (1) babičky (3) za (1) pěkné (2) vysvědčení (4) na (1) konci (2) druhé (2) třídy (2). 4. Od, za, na. 5. Vysvědčení. 6. Větší, příspěvek, pěkné, vysvědčení.
13. a) 1. parádnice, tisíce, točí; 2. v kuchyni, stojí, rodinný, honí, nedohoní.
b) 1. Slunečnice. 2. Hodiny.

strana 14

1. Souhlásky dělíme na tvrdé, měkké a obojetné. Souhlásky tvrdé jsou: **h, ch, k, r, d, t, n**. Souhlásky měkké jsou: **ž, š, č, ř, c, j, d', t', ň**. Souhlásky obojetné jsou: **b, f, l, m, p, s, v, z**.
2. a) Pojedeme do Prahy, je to hlavní město naší republiky. U Mělníka se stékají řeky Labe a Vltava. Rybník Rožmberk je nedaleko Třeboně. U hranic se Slovenskem leží město Hodonín.
3. díra ve zdi, užitečné rady, hodiny tikají, již druhý týden, malá Anička, u tety Hany, čistá postýlka; Martinovo tílko, naše kuchyně, nová kytara, velká ryba, čtyři nohy, na šipkovém keři, kup citrony a cibuli.

strana 15

4. a) Staví zeď: zedník; Pokrývá střechu: pokrývač; Chytá ryby: rybář; Odemyká školu: školník; Řídí školu: ředitel; Řídí auto: řidič; Pracuje ve skladu: skladník; Dobývá uhlí: horník.
5. Atleti běhají. Lékaři léčí. Hrušky zrají. Vojáci pochodují. Žáci počítají. Květiny vadnou. Děti zpívají. Jahody červenají. Hvězdy svítí. Vrabci poskakují.
6. a) ovoce – jahody (dá se doplnit i s -í: jahodí – označení pro porost planě rostoucích jahod), banány, hrušky, hrozny, švestky, rybíz, citrony; zelenina – kedlubny, okurky, květáky, cibule, pórky, ředkvičky, papriky.
7. dy, dý / di, dí – Mladí lidé často cestují. Navštívili jsme dva hrady. Účet za oběd si hradí každý sám. Strýc Jan je ještě velmi mladý. ny, ný / ni, ní – To je paní Pokorná. Vidiš ty dva pány? Bud' už hodný! Princ přijel na koni. ty, tý / ti, tí – Mám rád nedělní výlety. Mláďata z hnízda už brzy vyletí. Byl v běhu až pátý. Naši fotbalisté byli letos pátí.

strana 16

1. velký hřib, zelená žabka, žitný chléb, šedý holub, ostré dráčky, bílý čáp, kupka sena, kouřící sopka, náš Jakub, ořechová skořápka, zamčený sklep, pěkná chaloupka, zdravé zoubky, hodně ryb;
hřib – pět hřibů   čáp – bez čápa   sklep – do sklepa
žabka – pět žabek   kupka – pět kupek   chaloupka – do chalupy
chléb – bez chleba   sopka – pět sopek   zoubky – pět zubů
holub – pět holubů   Jakub – bez Jakuba   ryb – jedna ryba
dráčky – jeden drápek   skořápka – bez skořápek.
2. čerstvý salát (pět salátů), můj soused, včelí med, sladké oplatky, nedělní oběd; led na rybníku, vchod a východ, přelezl přes plot, ořech je suchý plod, prudký sjezd; pestré kytky, na láhvi je zátka, krásná pohádka, vrbové proutky, naše Lidka.

strana 17

3. Jed' doprava. Posvit' mi baterkou na cestu. Porad' si s úkolem sám. Vzbud' mě v půl sedmé. Uklid' si nepořádek v pokoji. Vrat' mi už tu knížku. Chod' opatrně přes silnici. Zaplat' u pokladny.
4. a) zajímavý obraz – pět obrazů, velký mráz – silné mrazy, hustý les – za lesem, zbytečný úraz – zbytečné úrazy, přiletěl kos – vidím kosa, dlouhý provaz – dlouhé provazy, starý pařez – pět pařezů, vítěz závodu – často vítězí, upečené housky – pět housek, hezký výkres – dva výkresy.
5. malá šedá myš, pohádková knížka, koš na prádlo, závěrečná zkouška, tu tabuli smaž, ten míč je náš, do školy chodím pěšky, ostrý nůž, na okně je železná mříž, přeskočil jsem kaluž, vyhráli jsme soutěž, rychle mi to ukaž.

6. rudá krev (hodně krve), čerstvá mrkev, kožený kufřík, zahradní konev, hbitá užovka, pošlu pozdrav, strýc Josef, krásný páv, hlasitý zpěv, šikovný fotograf, výlov rybníka, nový oděv, můj domov, lanovka na vrchol, zralé borůvky, vlaštovky na drátě.

strana 18

7. V zimě padá sníh. V buchtě je sladký tvaroh. Na lodním stožáru se třepotá plachta. Umyj si ruce a ostříhej nehty. Ptáci přeletěli nad hřebeny střech. Na záhon dědeček vysel hrách. Utři z polic prach.

8. a), b) bábovka, konev, láhev, loď(ka), pařez, pes, řetěz.

9. a) 1. polévka; 2. šiška; 3. kos; 4. květiny; 5. ovce; 6. nůžky; 7. konev; 8. myš; **tajenka:** listonoš.

10. Na řemeni pušku, v oku dobrou mušku, vous má nepoddajný, říká se mu hajný.

strana 19

11. 1. čáp; 2. zub; 3. nehty; 4. sníh; 5. obraz; 6. pařez; 7. mrkev; 8. dub; 9. strop; 10. med.

12. koš, muž, nůž; labuť, odpověď, síť; šíp, Jakub, slib; výkres, pařez, obraz; had, salát, drát; krev, houf, dřív; hrách, pruh, strach.

13. a) Václav, Markétka, Anežka, Kryštof, Eliška, Bedřich, Jindřich, Tomáš, Katka, Oldřich, Miroslav.

strana 20

14. Opatrně překroč práh./! – **rozkazovací**; Kdy utřeš prach? – **tázací**; Ořež si tužky./! – **rozkazovací**; Našli jsme hříbky a borůvky. – **oznamovací**; Šíp se zapíchl do středu terče. – **oznamovací**; Dej si na záda batoh./! – **rozkazovací**; Našel jsem lískový ořech. – **oznamovací**; Sed' klidně a piš./! – **rozkazovací**; Kdy upečeme chléb? – **tázací**; Na statku mají pro krávy chlév. – **oznamovací**.

15. konev vody, usmaž řízky, známý hlas, pevná obuv, barevné obrázky, dřevěný plot, hodně ryb, vysoký sloup, hudební sluch, lískový ořech, ledový rampouch, zlý pes, hustá polévka, barevné kroužky, školní taška.

2. a) Je chytrý jako liška. Mám hlad jako vlk. Má zrak ostrý jako rys. Bručíš jako medvěd.

II. NAUKA O SLOVĚ (Uč. s. 21–28)

strana 21

2. b) vřava – směs hlasitých zvuků, hřmot, povyk; lomoz – silný hluk, hřmot; zašifrovanou – vyjádřenou např. pomocí šifer, skrytě, pomocí symbolů.

c) Kdo chce něčeho dosáhnout, musí pracovat.

d) např.: lavice, tabule, třída, učitel.

strana 22

1. Souřadná slova – např.: Citroën, Fiat, Mazda, Mercedes, Opel, Renault; nadřazené slovo: značky aut.

2. potraviny – chléb, řízky, tvaroh; zelenina – salát, mrkev, ředkev; ovoce – rybíz, borůvky, hruška; školní potřeby – tužka, taška, knížka.

3. pes, kočka, kůň, kos, sněhulák, tygr – zvíře; štika, sumec, kapr, kačma, candát – ryba; leden, úterý, září, červen, listopad – měsíc; plavání, bruslení, čtení, běh, lyžování – sport.

strana 23

1. b) 5 sester. Např.: O Zlatovlásce, Princové jsou na draka.

c) milá, hodná, vlídná, přátelská, vstřícná.

2. málo – trochu, fotbal – kopaná, cesta – silnice, vlhko – mokro, dým – kouř; jít – kráčet, teplá – vlažná, říct – sdělit, špatně – chybně, trhat – rvát.

3. chlapec – kluk, odvážný – statečný, velký – obrovský, pořád – stále, ošklivě – škaredě, kamarád – přítel.

strana 24

1. b) světlo × tma, jasno × zamračeno, spí × bdí, vytažená × zatažená, vlevo × vpravo, studený × horké.

c) Příchod usmívající se matky.

2. blízký: daleký, zima: teplo, špatný: dobrý, tichý: hlučný, ráno: večer, obratný: nešikovný.

3. ano × ne, černá × bílá, mluví × mlčí, dole × nahore, hluk × ticho, teplo × zima, čistý × špinavý.

strana 25

1. b), c) les-nících, Po-les-ný, les-ní, les-ník, za-les-nit, les-e, les-ní, les-íček.

e) Např. jsou důležitým zdrojem kyslíku, ovocné stromy plodí ovoce.

strana 26

2. a) hradíště, hrad, hradbami, předhradí, hradní, ohrady – -hrad-;

b) letišti, letecký, letadlech, letušky – -let-;

c) skoky, výskoku, doskočit, přeskočil, doskočiště – -skok-/-skoč-.

3. **-led-:** led-ní, ná-led-í, led-ový, led-nice; **-vod-:** vod-ní, po-vod-eň, vod-ník, vod-ovky; **-rod-:** rod-iště, ná-rod-ní, rod-ina, ná-rod.
4. např.: návod, vývod, úvod, závod, převod, úvodník, závodník, zavodit, zavodiště; s jiným významem: vodní, vodník, vodárna.
5. rozvodnil, voda, povodeň, vodníka, vodácký, vodní, vodo, voděnko, rozvodněný; zaplavila, zaplavena.

strana 27

OPAKOVÁNÍ S VÍLOU - NAUKA O SLOVĚ

1. **b)** hezky × škaredě, ven × dovnitř, bílo × černo, každý × žádný.
c) rána – jitra, probudil se × procitl, vyšplhali × vylezli, hezky × pěkně, vezmeme × získáme, odklízet × odhrabovat.
2. vodní: vodník, voda, vodák; pracovat: vypracoval, práce, pracovitý; zasadit: sadař, sad, sadba.

strana 28

1. O Sněhurce.
2. V zemi zdejší Sněhurka je nejkrásnější.

III. ŘADY VYJMENOVANÝCH SLOV (UČ. s. 29–72)

strana 29

1. **b) ticho:** t – souhl. měkká, i – samohl. krátká, ch – souhl. tvrdá, o – samohl. krátká; **klapot:** k – souhl. tvrdá, l – souhl. obojetná, a – samohl. krátká, p – souhl. obojetná, o – samohl. krátká, t – souhl. tvrdá; **začnou:** z – souhl. obojetná, a – samohl. krátká, č – souhl. měkká, n – souhl. tvrdá, ou – dvojhlaska, **setmění:** s – souhl. obojetná, e – samohl. krátká, t – souhl. tvrdá, m – souhl. obojetná, ň – souhl. měkká, e – samohl. krátká, ň – souhl. měkká, í – samohl. dlouhá.
c) podstatná jména např.: roklíně, řece, mlynář, mlynářkou, děti; slovesa např.: stojí, nežije, neběhají, usadili, probudí.
e) S čerty nejsou žerty, Princezna ze mlejna.
2. **a)** sáček; kořen: pytel/-pytl-; **b)** bydlet; kořen: -byt-; **c)** učitel; kořen: -žák-; **d)** dveře; kořen: -dřev-.

strana 31

1. Vše jsou tvary slova být nebo slova příbuzná se slovem být.
2. Kdybych mohl, šel bych s tebou. Nikdo už ve třídě nebyl. Na podzim bývají mlhy. Chtěl bych, aby už byly Vánoce. Byli bychom rádi, kdybys tady s námi zůstal. Kdyby dnes bylo hezky, šli bychom se odpoledne projít. Půjčil bys mi tužku? Petr by mohl přijít také. Kdybychom si pospíšili, mohli bychom ten vlak ještě stihnout. Byla teta doma, nebo nebyla?
3. Učil jsem se bít na bubny. V šatně nikdo nebyl. Svého koně bych nikdy nebil. Zvony byly na poplach. Byli jsme v kině. Babička u nás pár dní pobyla. Ta puška je nabitá. Na policiče přibyly nové hrnečky. Dobil jsem si baterii. Hrad se nikomu nepodařilo dobýt. Marek práci odbyl. Hráli jsme odbíjenou. Ve škole jsem nabyl mnoho vědomostí.

strana 32

2. **Bydlím** ve velkém **bytě**. Je to příjemné **bydlení**. Paní **bytná** mi **nabídla** čaj. O dům se stará **bytové** družstvo. Praha má mnoho **obyvatel**. Rádi hrajeme **vybíjenou**. Na dovolené jsme měli pěkné **ubytování**. Na věži **odbila** celá hodina. Sousední **byt obývá** pan Dvořák. Koupili jsme koberec do **obývacího** pokoje.
3. V neděli jsme **byli** na výletě. Babička **bydlí** v malé chaloupce. Tatínek sám vymaloval celý **byt**. Naše obec má čtyři sta **obyvatel**. **Byl** jsi už dnes nakoupit? **Bydlíš** ve městě, nebo na vesnici? Místní **obyvatelé** se sešli na návsí. Z našeho **bytu** je hezký výhled na celé město.

strana 33

2. **a)** Strýc Zbyněk žije už patnáct let v Austrálii. Na své dobytčí farmě chová ovce a hovězí dobytek. Pro svoji rodinu postavil uprostřed pastvin krásný dům. Strýc byl původně truhlářem a vyráběl nábytek. Uměl si proto většinu nábytku do domu vyrobit sám. I ve svém novém bydlišti má truhlářskou dílnu. Dobytkářství je však namáhavá a zodpovědná práce, a tak strýci na jiné zájmy nezbyvá mnoho času.
b) Zbyněk. Žije v Austrálii; patnáct let. Chová ovce a hovězí dobytek. Původním povoláním je truhlář; vyráběl nábytek.
c) podstatná jména: Lukáš, strýc, Zbyněk, let, Austrálii, farmě, ovce, dobytek, rodinu, pastvin, dům, strýc, truhlářem, nábytek, nábytku, domu, bydlišti, dílnu, dobytčářství, práce, strýci, zájmy, času; slovesa: vypravuje, žije, chová, postavil, byl, vyráběl, uměl, vyrobit si, má, je, nezbyvá.
d) Např. klokan, medvídek koala. Největší z klokanů je klokan rudý. Pohybuje se skákáním, plave.
3. byla doma, velký zbytek, vaječný bílek, sbírka známek, útulný příbytek, koupit nábytek, bílá stěna, dobytčí far-

ma, velký byt, všichni obyvatelé, nabíječka na mobil, přišel bych zítra, sbírat houby, starobylá truhla, dřevěné bidlo, moje bydliště, přibít hřebík, dávná bitva, zbytečně neutrácej.

strana 34

2. Bydlíme v **Bystřici** pod Hostýnem. Znáš pohádku Dlouhý, Široký a **Bystrozraký**? Babička pěstuje na zahrádce **byliny**. Mám rád starobylé **obyčeje**. V horské **bystrině** bývá voda studená. Večer obyčejně pijeme **bylinkový** čaj. Dědeček mi vyprávěl **neobyčejný** příběh. Kráva žere **býlí**.
3. Na zahrádce pěstujeme léčivé **byliny**. Naše obec má pět set **obyvatel**. Ve vajíčku je žloutek a **bílek**. Opak ke slovu černá je **bílá**. Prarodiče jsou dědeček a **babička**. Býk, kráva a tele jsou hovězí **dobytek**. Prudký potok tekoucí z hor je horská **bystrina**. Slovo podobného významu ke slovu chytrý je **bystrý**. Rozkrajování jablka je vánoční **obyčej**.

strana 35

2. velký býk, dlouhý bič, hnědá kobyla, město Přibyslav, milá **babička**, mladý **býček**, luční kobylička, vybíhá do kopce, zbývají dvě minuty, **býčí** rohy, bílý sníh, řemeny z **býčí** kůže, pobízela kobyli do klusu, **rozbil** talíř, sušené bylinky, starobylý zvyk, **přibyslavská** továrna, kobyli mléko, **pražská** čtvrť Kobyli, moravská obec Kobyli.
3. **b)** např.: Bylany, Bystrá, Bystřice nad Penštejnem.

strana 37

1. **b) pomine** – stane se minulostí; **nečas** – špatné počasí, nepohoda.
2. **a)** Jana a návštěva ve mlýně **Slyšeli** jsme od místních obyvatel, že je tu někde starý mlýn. Začalo se **blýskat**, tak jsme jeli do mlýna autem. Bylo to **blízko**. **Přivítal** nás mlynář v **bílé** mlynářské čepici. Ukázal nám mlýnici i mlýnské kolo. Řekl nám, že ve mlýně se dá stále ještě **mlít** obilí. Potom nás paní mlynářka pozvala na svačinku. V kuchyni jsme viděli i starobylé nádobí a ruční dřevěný mlýnek na kávu. Zkusila jsem kávu **umlít**.
b) Do mlýna. Bylo to **blízko**. Mlynář. Starobylé nádobí a dřevěný mlýnek. **Umlít** kávu na dřevěném mlýnku.
c) slovesa: slyšeli jsme, je, začalo, blýskat se, jeli jsme, bylo, přivítal, ukázal, řekl, dá se, mlít, pozvala, viděli jsme, zkusila jsem, umlít; **podstatná jména:** Jana, návštěva, mlýně, obyvatel, mlýn, mlýna, autem, mlynář, čepici, mlýnici, kolo, mlýně, obilí, paní, mlynářka, svačinku, kuchyni, nádobí, mlýnek, kávu, kávu.

strana 38

1. **b)** Petr **spěchá** za Vaškem, protože bude končit **přestávka** a Vašek **zajde** do třídy. **Hovořit** budou o turnaji.
2. **a)** **spolykal** dvě porce dortu, na podzim **padá** listí, **uplynula** další hodina, na jaře **květou** lípy, **neplýtvej** jídlem, čte už **plynule**, splnit **slib**, doma máme **plynový** sporák, **umím** dobře **splývat**, **lízat** jahodové **lízátko**, pes je **dobry** hlídač, **vyplynulo** to z našeho jednání, **vybudovali** **plynovod**, **hovoří** **plynně** **anglicky**, **nemocná** Eliška se **zalyká** **kašlem**, **zkontrolovat** **plynoměr**, **záhon** **tulipánů**.
b) **uplynula**, **plynule**, **plynový**, **vyplynulo**, **plynovod**, **plynně**, **plynoměr**.
c) **listí**, **lípy**, **slib**, **lízat**, **lízátko**, **hlídač**, **anglicky**, **Eliška**, **tulipánů**.
3. **b)** **plyne**, **mlýny**, **blýská** se.
c) **Čas** **plyne** jako voda. – **Čas** **plyne** stále **dopředu** jako řeka. **Boží** **mlýny** **melou** **pomalou**, ale **jistě**. – **Trest** je **neodvratný**, i když **může** být za **dlouho**, **opožděně**. **Blýská** se na **lepší** časy. – **Brzy** **nastane** **změna** k **lepšímu**.

strana 39

2. **a)** Na rybníku **plavou** **lysky**. **Kolem** **cesty** **rostly** **lísky**, ale **lískové** **oříšky** **nebyly** **zralé**. **Včera** **Magda** **jezdila** na **černém** **koni** s **bílou** **lysinkou**. **Naše** **kočka** **Líza** **se** **ráda** **lísá**. **Hráč** **si** **poranil** **lýtkový** **sval**. **Libor** **se** **smutně** **rozvzlykal**. **Lysá** **hora** **je** **nejvyšší** **vrchol** **Beskyd**.
b) **slovesa:** **plavou**, **rostly**, **nebyly**, **jezdila**, **lísá** **se**, **poranil** **si**, **rozvzlykal** **se**, **je**.
c) **podstatná jména:** **rybníku**, **lysky**, **cesty**, **lísky**, **oříšky**, **Magda**, **koni**, **lysinkou**, **kočka**, **Líza**, **hráč**, **sval**, **Libor**, **hora**, **vrchol**, **Beskyd**.
3. **a)** **neslyšně** **se** **plížil**, **venku** **se** **blýská**, **neplýtvej** **časem**, **dobry** **hlídač**, **jeho** **hlas** **byl** **sotva** **slyšet**, **kvetoucí** **lípy**, **poraněné** **lýtko**, **lískové** **oříšky**, **kůň** **s** **bílou** **lysinkou**, **pes** **se** **ke** **mně** **lísal**, **polykej** **pomalou**, **čti** **plynule**, **Lída** **vzlykala**, **to** **slibuji**, **nablýskané** **auto**, **už** **je** **to** **blízko**, **naučil** **se** **splývat**, **je** **mi** **to** **líto**, **pracuje** **v** **plynárně**, **nám** **se** **tam** **líbilo**.

strana 40

2. **Líbí** **se** **mi** **rohože** a **tašky** z **lýka**/**lýčí**. **Pračlověk** **líčil** **pasti** na **zvěř**. **Herec** **si** **před** **vystoupením** **nalíčil** **obličej**. **Tátnek** **nám** **vylíčil** **zajímavou** **příhodu** z **mládí**. **Z** **lýčí**/**lýka** **umí** **lidé** **vyrábět** **mnoho** **věcí**. **Maminka** **si** **před** **zrcadlem** **ráno** **líčí** **oči**.
3. **a)** **nové** **lyže**, **splnit** **slib**, **plyšová** **hračka**, **políbil** **nevěstu**, **polykat** **léky**, **babiččin** **byt**, **lívance** s **jahodami**, **obyčejná** **tužka**, **rozbité** **okno**, **noční** **liják**, **hovoří** **plynule** **španělsky**, **lyžařské** **závody**, **byl** **dobře** **slyšet**, **kobylička** s **bílou** **lysinkou**, **čas** **rychle** **plyne**, **zabil** **mouchu**, **blízký** **hrad**, **býložravý** **dobytek**, **lízátko**, **plynový** **vaříč**.
b) **políbil**, **babiččiny**, **rozbité**, **bílou**, **zabil**.
c) **slib**, **políbil**, **lívance**, **liják**, **blízký**, **lízátko**.

strana 41

1. Nákladní vlak projel dlouhým tunelem. 2. Moje sestra Kamila umí krásně zpívat. 3. Kamarád Lukáš hraje rád fotbal. 4. Jana včera zalévala na zahradě rajčata. 5. Černá kočka nám přeběhla přes cestu. 6. Výletní loď pluje po řece. 7. První jarní květiny už kvetou. 8. Kluci pletou z vrbového proutí pomlázku. 9. Eva kreslí nejraději koně. 10. Čerstvě upečené koláče leží na stole.

strana 43

2. Také **my** vám můžeme pomoci. Nemůžeš hned **mít** všechno, co bys chtěl. Včera jsem si **myla** vlasy. Můžeš **mi** poradit s příkladem? Myslím, že v tomto případě se Jakub **mýlí**. Zítra přijede moje **milá** babička. Pomoz bratrovi po večeři **umýt** nádoby. Náš pan učitel je velmi **milý**.
3. např.: Podej mi tu knihu! Nakresli mi obrázek!
4. např.: My umíme vyjmenovaná slova po b a l. My dnes jedeme na výlet. My přineseme květiny. My pojedeme autobusem. My napíšeme pozvánky. My rádi čteme.

strana 44

2. **b)** např.: Včela patří do kmene členovců. Její tělo se skládá ze tří hlavních částí – hlavy, hrudi a zadečku.
c) encyklopedie: souhrnné zpracování jednotlivého nebo všech vědních oborů, zpravidla v abecedně uspořádaných věcných heslech; naučný slovník.
3. **a)** Vláček se vlekl hlemýždím tempem. Ježek i krtek jsou hmyzožravci. Napiš mi svoji adresu. Už umím dobře plavat. Běželi jsme do kopce jako hbité myšky. Na stole stála mísa s ovocem. My zítra půjdeme do kina. To je zajímavá myšlenka. Princezna Lada měla myši kožíšek. Milan a Miloš jsou dvojčata. Míša nakreslila malé hlemýžďátko.
b) Hmyzem (jsou hmyzožravci). Milan a Miloš. Malé hlemýžďátko. Šel velmi pomalu.

strana 45

1. **b)** mýtina: vymýcené místo v lese.
2. **a)** zamykat a odemykat dveře, po hádce se usmířili, vysmýčit celý dům, vybírat mýtné, minulý týden, smýkat smyčcem po strunách, navštívili i Vysoké Mýto, pramínek vlasů, to je nesmysl, lesní mýtina, dostal na náledí smyk, veselý smích, zamíchat karty, smyčcové nástroje, neomylně ho poznal, vymýcený les, proč se mi posmíváš, Milena se mýlí, Milada smýkla těžkým batohem.
b) např.: housle, viola, basa.

strana 46

1. **b)** dědečka, procházku, zámku, Litomyšli, vítr, jaro, krajem, ptáčkové, chmýří, noc, chladem, děda, oheň.
c) Bedřich Smetana.
2. **a)** ochmýřené ptáče, brzy se stmívá, milé děti, myslím to vážně, zamykat klíčem, nachomýtl se tam, nepříjemný hmyz, letící chmýří, zámek v Litomyšli, rozdmýchal oheň, zlomyslný Pavel, bratr Přemysl, horský průsmyk, minulý rok, chlazená minerálka, namyšlená Miluše.
b) zlomyslný – člověk, který chce úmyslně poškodit druhého, úmyslně jinému konat zlo; namyšlený – člověk, který si o sobě myslí, že je lepší než ostatní, a dává to druhým najevo.
3. **a)** mydlinky, mistr, komíník, neomylný, namíchat, přemýšlí, mince, mistička, myšák, minule, myslivna, důmyslný, dmy/ýchadlo, chmýříčka.
b) např. Mýdlo dělá mydlinky. Mistr je titul vynikajícího sportovce.
c) dmy/ýchadlo, důmyslný, chmýříčka, komíník, mince, minule, mistička, mistr, mydlinka, myslivec, myšák, namíchat, neomylný, přemýšlí.

strana 47

1. **b)** Kvůli sklonu zemské osy je v prosinci u nás zima a na opačné polokouli, tedy i v Austrálii, je léto.
c) Pro Jitku je nejdůležitější, že budou všichni spolu.

strana 49

1. **b)** Nevěděl, kdy už je všeho dost a má se skončit.
c) Ten, kdo je pyšný, špatně končí.
2. **Pýcha** (jako vlastnost) patří ke špatným lidským vlastnostem. Ke šípkové růže nás **píchá** (bodá) do prstů. Rádi si hrajeme na pláži **na písku** (směs kamínků). Krávé zůstaly **na pysku** (na rtu) zbytky trávy.
3. **b)** V Austrálii. Z vejce. Mateřským mlékem. Plovací blány. Aby se mohl lépe pohybovat ve vodě.
c) Ptakopysk podivný. Od většiny savců se liší tím, že kladou vejce a produkují jed (mají jedovou žlázu ve ste-henní části zadní končetiny).

strana 50

2. a) Pepík píše písmenka do **písanky**. **Netopýr** je savec, který vypadá jako okřídlená myš. Karlík si v nových nablýskaných botách **pyšně** vykračoval. Z **opylených** květů se později tvoří plody. Slepýš se **neslyšně** pohyboval trávou. Lída klopýtla a při pádu si poranila **lýtka**. Žízivý chlapec **pil** a hlasitě **polykal**. Zámečník **pilníkem** opiloval část kovové trubky. **Včely** jsou nejdůležitější opylovači. U moře jsme na pláži stavěli hrady z **písku**.
- b) okřídlená, nablýskaných, vykračoval, opylených, pohyboval, poranila, opiloval.
- c) nejdůležitější.

strana 51

1. b) V USA vedoucí úředník bezpečnostní služby v určitém místě či oblasti. V USA, ve Velké Británii.
2. b) Sudý počet se dá dělit dvěma beze zbytku.
3. a) Není všechno zlato, co se třpytí. Roznesli je na kopytech. Nekupuj zajíce v pytlí.
4. a) pískal písničku, pyšný člověk, malé kopytko, papírový pytel, ocásek slepýše, jemný písek, pilný žák, žlutý pyl, ostrá pilka, klopýtla o schod, slepil papír lepidlem, upiloval zámek, byla pyšná, zabil komára, zbytek jídla, přepychový příbytek, zaječí pysek, pitná voda.

strana 52

2. a) Slovo **pykat** znamená... **Pykat** za přestupek...
3. a) odpykat si trest, vytrhávat pýr, milý dopis, ušpiněná písanka, klopýtavá chůze, vypít čaj, velký pytel, kůň je lichokopytník, úspěšný spisovatel, pilný žák, důležitý spis, zpytovat svědomí, zapýřený záhon, čitelný podpis, třpytivý plíšek, radostí vypískl, včely opylují květy.

strana 53

2. pýřil se studem, propisovací tužka, pytlík hub, rozčepýřené vlasy, pyšná dívka, píchl se o trn, těžký pytel, hromádka pilin, pilka k řezání větviček, načepýřený vrabčák, klopýtla přes pařez, záhon zarostlý pýrem, Tereška se zapýřila.
3. nepil, dopil, upil, ubyl; přibyl, dobyt, umyl; smyl, nemyl.
4. a) pilník, houba pýchavka, píšťalka, pytlík, papír, myšlenka, namydřit, minuta, slimák, hlemýžď, bitva, polibek, liška, zatřpytit se, mlynář, bylinka, písnička, pyšnit se, piliny, písmenko, slabika, obyvatel, pomlít, obyčejně.
- b) **ten** pilník, **ta** houba, **ta** pýchavka, **ta** píšťalka, **ten** pytlík, **ten** papír, **ta** myšlenka, **ta** minuta, **ten** slimák, **ten** hlemýžď, **ta** bitva, **ten** polibek, **ta** liška, **ten** mlynář, **ta** bylinka, **ta** písnička, **ty** piliny, **to** písmenko, **ta** slabika, **ten** obyvatel.
- d) slovesa: namydřit, zatřpytit se, pyšnit se, pomlít.

strana 54

5. a) zelená pastelka: píše dopis, pyšná princezna, brouk Pytlík; oranžová p.: australský ptakopysk, pít limonádu, hrubá pytlovina; modrá p.: přepychový byt, pištící šimpanz, napínavý příběh; žlutá p.: houba pýchavka, drzý pytlák, rychle zpychl; fialová p.: veselá písnička, rozčepýřený, pytlíček s bylinami.
- b) sáček s léčivými rostlinami – pytlíček s bylinami – F; roste v lese, sbírá se a jí se – houba pýchavka – Ž; pohádková postava z hmyzí říše – brouk Pytlík – Z; zvesela se zpívá – veselá písnička – F; zvláštní savec – australský ptakopysk – O; opovážlivý zloděj zvíře – drzý pytlák – Ž; namyšlená pohádková postava – pyšná princezna – Z; bohatě zařízený příbytek – přepychový byt – M; rozčuchaný – rozčepýřený – F; hlučný lidoop – pištící šimpanz – M; brzy se stal namyšleným – rychle zpychl – Ž.

strana 55

1. b) Ve městě má mnoho možností, jak trávit volný čas. Tančí v tanečním kroužku a zpívá v pěveckém sboru. Ve škole je členkou divadelního kroužku, navštěvuje keramickou dílnu a sportovní kroužek. Přímo ve škole je členkou divadelního kroužku, navštěvuje keramickou dílnu a sportovní kroužek. Ano, nezapomíná, že na prvním místě je škola, a tak část odpoledne vždy věnuje přípravě na vyučování. S rodiči občas zajdou do kina, na koncert nebo do divadla.

strana 57

2. b) jablko (V), hranolky (N), rajče (V), pitná voda (V), jogurt (V), čokoláda (N), dort (N), smažené bramborové lupínky (N), celozrnné pečivo (V), libové maso (V), mrkvový salát (V), bonbony (N), cukrová vata (N), bylinkový čaj (V), ovoce (V), oplatky (N), cereálie (V), špenát (V).
3. a) rychle usíná, zkumavka se sírou, olomoucké syrečky, sítko na čaj, stavět se u syna, velký nenasyta, v houpací síti, synovec Milan, sýry se vyrábějí v sýrárně, malý synáček, sýrová pomazánka, vyndal sirku z krabičky, najedl se dosyta, drátěné síto, velká síla, nasytit se sýrem, zasít obilí, syrovátka je zdravá.
- b) např.: ementál, balkánský sýr, niva.
- c) Synovec je syn bratra nebo sestry.

strana 58

2. K výrobě zápalek se dříve používala **síra**, která jim dala i jméno. **Syrový** celer nastroujeme a přidáme do pomazánky. Koupila jsem si k svačině **sýrový** chlebiček. Dala bych si kousek plísňového **sýra**.

3. sytý – najedený, usychat – vadnout, syn – potomek, deštivý – sychravý, silnice – vozovka, syrový – neuvařený.

strana 59

2. a) Sýkory V České republice žije mnoho druhů sýkor. Nejběžnější jsou sýkora koňadra a sýkora modřinka. Oba druhy žijí často i v blízkosti lidských obydlí a v zimě přilétají ke krmítkům. Listnaté lesy obývá sýkora babka, bažinaté lužní lesy pak sýkora lužní.
- b) Především hmyzem, dále olejnatými semínky, např. lnu, slunečnice.
3. a) Sysel Sysel je hlodavec. Nejvíce sýslů u nás žije na jižní Moravě. Hlavní potravou jsou pro sysla obilná zrna. Sýček. Sýček je noční pták, druh sovy. Sýčkové loví hlavně myši. Dříve lidé věřili, že sýčkovo houkání přivolává neštěstí. Proto dnes někdy používáme výraz: „Nesýčkuj!“
4. a), b) Sytý hladovému nevěří. – Člověk, který nezažil nějakou situaci či nemá zkušenost, bude těžko věřit člověku, který o tom mluví. Pořád nesýčkuj! – Nedívej se pořád na vše černě a tak, jako by mělo jen špatně dopadnout! Dělá si zásoby jako sysel. – Člověk, který si tvoří velké zásoby různých věcí, je přirovnávám k syslovi, protože ten si před zimou tvoří tukové zásoby, aby měl odkud brát energii. Často se mylně uvádí, že si syslové tvoří na zimu zásoby potravy. Třeše se jako osika. – Jedná se o vizuální podobu člověka, kterému je zima a třeše se podobně, jako se třepotají ve větru listy stromu osiky.

strana 60

1. b) např.: ručičkové, digitální, sluneční. c) čajovník; především list.
2. V zimě **sypane** ptáčkům zrní do krmítka. Písek sejeme přes **síto**. Simona tak **sípala**, že jí nebylo rozumět. Dítě už je **syto**. Snědl jsem kus **sýra**. **Síra** je nerost žluté barvy.
3. Mlynář těžký pytel lehce zvedl, protože měl velkou **silu**. Maminka nastrouhala na špagety tvrdý **sýr**. Jsem kluk. Pro tatínka a maminku jsem jejich **syn**. K zapálení ohně slouží **sírky**. Zelenina je nejzdravější **syrová**. Rybáři chytají ryby do **sítě**. Synonymum ke slovu najedený je **sytý**. Žlutý nerost je **síra**. Když rostlinu nezaléváme, tak **usychá**. Podzimní nevlídné počasí nazýváme **sychravé**.

strana 61

4. a) V zimě **sypane** kluzké chodníky. Tatínek si připravil **síto** a přesíval přes ně písek. Když začnou na jaře pole osychat, zemědělci mohou **sít** obilí. Ke krmítku přiletěly sýkorky. Zmije zasyčela a hbitě zmizela v trávě. Kamil nakreslil **syslí** rodinku. Maminka posypala buchtu cukrem. Dědeček **mi** ukázal staré přesýpací hodiny. Babička už často těžko **usíná**.
- b) Když začnou na jaře pole osychat. Sýkorky. V zimě, když jsou kluzké. **Syslí** rodinku. Posypala buchtu cukrem.
5. a) **sítka**, **zmije**, **sychravo**, **zlosyn**, **ptakopysk**, **syslík**, **synáček**, **sírka**, **silnice**, **posilovna**, **synovec**, **syrovátka**, **sídlíště**, **býček**, **přesívat**, **kobylka**, **liška**, **vysychat**, **bydlet**, **sýkorka**, **vymyslet**, **odemykat**, **miska**, **myška**.
- b) **zlosyn** – špatný, nedobrý člověk; **posilovna** – místnost, kde jsou posilovací stroje a kam chodí lidé posilovat.
- c) **zmije**, **ptakopysk**, **syslík**, **býček**, **kobylka**, **liška**, **sýkorka**, **myška**.
- d) **přesívat**, **vysychat**, **bydlet**, **vymyslet**, **odemykat**.
- e) **ta sítka**, **ta zmije**, **ten zlosyn**, **ten ptakopysk**, **ten syslík**, **ten synáček**, **ta sírka**, **ta silnice**, **ta posilovna**, **ten synovec**, **ta syrovátka**, **to sídlíště**, **ten býček**, **ta kobylka**, **ta liška**, **ta sýkorka**, **ta miska**, **ta myška**.

strana 62

1. b) Ano, Lukáš postupoval při volání záchranné služby správně.

strana 64

2. a) **létá vysoko**, **ledový vítr**, **velká vina**, **dospělým vykáme**, **přijďte i vy**, **kostelní vížka**, **vlci vyjí**, **lesní víla**, **velké převýšení**, **zavyl bolestí**, **réva vinná**, je to příliš vysoko, **děvčata vjí** věnečky, **bratr Vítek**, **vy to víte**, **vyšší ročník**, **zkušený vinaři**, **bydlíme na vysočině**, **rozlehlá vinice**, **vysoký komín**.
- b) **vítr**, **vina**, **vížka**, **víla**, **vinná**, **víjí**, **Vítek**, **víte**, **vinaři**, **vinice**.

strana 65

2. a) **zvykat**.
3. a) **vesele zavýskl**, **správný návyk**, **odlehlá víska**, **lidový zvyk**, **čistá vidlička**, **osázená vinice**, **rychle přivykl**, **každodenní povinnost**, **malý Vilém**, to je nezvyklé, **viklat** zubem, **výskající děti**, **velký zlozvyk**, **slunce svítí**, **pohádková víla**, **kráva je přežvýkavec**, **studený vítr**, **domácí povídla**, **rozvřít vodu**, **žvýkat žvýkačku**, **zbytečný povyk**.

strana 66

2. a) **Vydra říční** je vodní šelma. **Obývá čisté řeky i potoky**. Je **skvělý plavec a potápěč**. **Vydří** potravou jsou zejména ryby. **Výr velký** je naše největší sova. **Potravou výrů** jsou často ježci. **Ježek funí**, **dupe**, a **výr** ho proto dobře slyší. **Mezi lidmi se slovo vyžle vžilo pro označení velmi hubeného člověka**. **Víte**, co znamená, když o sobě dívka řekne: „**Nejsem úplně vyžle**, ale **silná také nejsem**.“?

- b) Obývá čisté řeky i potoky. Je skvělý plavec a potápěč. Je to vodní šelma, živí se rybami. Častou potravou výra velkého jsou ježci, protože je výr dobře slyší. Protože slovo vyžle je název pro rasu (plemeno viszla) hubeného loveckého psa; jedná se o přenesení významu.
3. Vzdušný **vír** zvedl oblaka prachu. V zoo jsme viděli dva **výry**. Ve vodě pod mostem jsou nebezpečné **víry**. V noci v dále houkal **výr**. **Výří** křídla mají rozpětí až 170 centimetrů. Sukně se jí při tanci jen **víří**.

strana 67

3. **vyjet, výlet, výkřik, vypral, vyhrát, výmysl, výskok, vypít, výtah, vynést, vyletět.**
5. **vynález, vítěz, vybíjená, vidlička, vyčistit, višně, vydělit, vyjet, výchova, vidět, vykoupat, vypít, vyřezat, vysvědčení, vyhledat, víno, vidle.**

strana 68

2. Přijdu brzy. Už brzičko přijede teta. Teta Jana se bude brzy vdávat. Ještě je zavřeno, jsme tu brzy. Je to blízko, už brzičko tam dojdeme. Nevyplazuj na mě jazyk. Náš pes má mlsný jazýček.

strana 69

3. b) jazyk jako řeč, mlsný jazyk, jazyk – část boty, sněhový jazyk jako závěj, kočičí jazýčky čokoláda tvaru jazyků.
c) Je vybíravý v jídle.
4. Tato ulice se **nazývá** Luční. Ivan byl unavený, **prožíval** celé dopoledne. Stále volám, ale nikdo se **neozývá**. Když se ti chce **zívát**, zakryj si ústa dlaní. **Vyzýváme** cestující, aby urychleně nastoupili do vlaku. Jirka už nad úkolem **zívá** únavou.
5. jazýček, zima, ruzyňské, cizojazyčný, brzy, zítra, zítřek, podzim, přezimovat, brzičko, neozývá se, jazykový, zívát.
6. vyhřívá, kličku, kliky, jazýčku; **řešení hádanky:** zmije.

strana 70

OPAKOVÁNÍ S VÍLOU - VYJMENOVANÁ SLOVA (str.70 - 71)

1. Křemílek a Vochomůrka stáli zamyšlení na zahrádce. Chtěli, aby jim vyrostla kytka, ale neměli semínko. Vtom uslyšeli, jak jim sluníčko radí, že jedno leží na zemi. Křemílek vyvrtal patou důlek, zasadil do něho semínko a navrch přiklopil čepičku, aby semínko brzy vyklíčilo. Pak mu zpívali písničku. Vtom ze země vyrostl kopeček, rozvalil se a ze svého podzemního příbytku vykoukla žížala.
2. kobyla, býk, hmyz, myš, hlemýžď, netopýr, slepýš, sýkora, sysel, sýček, vydra, výr.
3. a) Známa pohádka se nazývá Dlouhý, Široký a **Bystrozraký**.
b) Karkulku a babičku zachránil **myslivec**.
c) Kamarád Ferdy Mravence je brouk **Pytlík**.
d) Budulínka chtěla povořit na ocásku **liška**.
4. Na podzim **bývá** často sychravé počasí. Na mýtině jsme nasbírali plnou **misku** malin. Ještě **vypočítám** dva příklady a dopišu cvičení v písance. Zbyněk rád vymýšlí příběhy. **Výtvarná** výchova je můj oblíbený předmět.

strana 71

5. a) 1. zápisník – Č, 2. zlozvyk – E, 3. výkres – S, 4. pravítko – K, 5. písanka – Ý, 6. vichřice – J, 7. obyčejný – A, 8. hbitě – Z, 9. výlet – Y, 10. zbytek – K.
b) ČESKÝ JAZYK.
6. 1. Heřmánek a divizna jsou léčivé **byliny/rostliny**. 2. Ulitu si na zádech nosí **hlemýžď**. 3. Z pampelišek létá bílé **chmýří**. 4. Měsíc následující po říjnu se nazývá **listopad**. 5. Létající savec, který loví za šera a v noci, je **netopýr**. 6. Podkovy se dávají koním na **kopyta**. 7. Roční období, kdy pouštíme draky, je **podzim**. 8. Pražské letiště se nachází ve čtvrti **Ruzyni**. 9. Slovo nadřazené ke sloům stůl, židle, skříň je **nábytek**. 10. Opak ke slovu uvařená je **syrová**.

strana 72

1. b) Ke kuřeti.
2. b) Stanoví se podle jarního úplňku (20.3.–21. 3.); připadají na první neděli po prvním jarním úplňku.
3. Březen, za kamna vlezem. – V březnu **bývá** ještě chladno, proto se ještě **zahříváme** u kamen. O svatém Tomáši bředne sníh na kaši. – Na začátku března (7. 3.) začíná tát sníh. Na svatého Řehoře čáp letí přes moře, líný sedlák, který neoře. – Dne 12. 3. (sv. Řehoře) se čápi vydávali přes moře, což předznamenávalo u nás příchod jara a čas orby pro sedláky.

IV. SLOVNÍ DRUHY (Uč. s. 73–85)

strana 73

1. V (7) domku (1) ve (7) Zvonečkové (2) ulici (1) žilo (5) šestnáct (4) človíčků (1) malíčků (1). Jeden (4) malíček (1) se (3) jmenoval (5) Všeználek (1). Říkali (5) mu (3) tak (6) proto (6), že (8) toho (3), hodně (6) znal (5). Stále (6) četl (5) knihy (1). Knížky (1) u (7) něho (3) ležely (5) všude (6). Jedna (4) na (7) stole (1), druhá (4) pod (7) stolem (1), třetí (4) na (7) posteli (1), čtvrtá (4) pod (7) postelí (1). Všeználek (1) čtením (1) tuze (6) zmoudřel (5). Proto (6) ho (3) všichni (3) poslouchali (5) a (8) měli (5) ho (3) rádi (2). Nosil (5) kulaté (2) brýle (1) a (8) vypadal (5) jako (8) pan (1) profesor (1).

strana 74

1. dívka – ta dívka, osoba; kos – ten kos, zvíře; tužka – ta tužka, věc; kuře – to kuře, zvíře; muži – ten muž, osoba; ostrov – ten ostrov, věc; obloha – ta obloha, věc; stoly – ty stoly, věc; žába – ta žába, zvíře; lékař – ten lékař, osoba; mýdlo – to mýdlo, věc; míč – ten míč, věc; ženy – ty ženy, osoba; dítě – ty děti, osoba; jablka – ta jablka, věc; kořata – ta kořata, zvíře.
2. a) *obecná podstatná jména*: ráno, ulici, budík, postele, kleci, potkánka, okna, branky, domu, pan, jezevčíkem, procházku, rachocení, rolety, obchodě, paní, oknem, patře, kočka, ulici, čas, chvíli, tramvaj, škole; *vlastní podst. jm.*: Bertíka, Dvořák, Žolíkem, Jánské, Tlapka, Klárka.
- b) je, zvoní, vyskočím, pozdravím, podívám (se), vychází, jdou, je, slyším, otevírá, sedí, pozoruje, mám, zazvoní, půjdeme, doveze.

strana 75

3. a) *města*: Praha, Brno, Ostrava, Plzeň, Pardubice; *řeky*: Vltava, Labe, Dyje, Ohře, Morava, Sázava; *hory*: Sněžka, Říp, Praděd, Klínovec, Ještěd; *pohoří*: Šumava, Krkonoše, Jeseníky, Beskydy; *státy*: Slovensko, Itálie, Španělsko, Kanada.
- d) Polsko, Slovensko, Rakousko, Německo.
4. pes Alík, hora Sněžka, teta Dana, naše babička, kamarád Lukáš Novotný, řeka Svratka, princ Bajaja, černá kočka, trpaslík Šmudla, kůň Jurásek, město Olomouc.
5. plavat – plavba, plavání, šeptat – šepot, šeptání, smutný – smutek, poctivý – poctivost, číst – četba, čtení, nadšený – nadšení, doma – dům, zlomyslný – zlomyslnost, malovat – malba, malování, radostný – radost, chytří – chytrost, psát – psaní, létat – let, létání, bruslit – bruslení.
6. b) květnu, výlet, města, Šumperka, strýcem, Emilem, výlet, horu, Praděd, část, pohoří, Jeseníky, červenci, dovolenou, Chorvatska.

strana 76

2. c) slova radost a úsměv jsou podstatná jména.

strana 77

1. b) dalekém – V jakém království panoval...?; moudrý – Jaký byl král?; marnivá – Jaká byla princezna?; Jaké šperky princezna nosila? – drahé; růžovém – V jakém pokoji spal...?; zlaté – Jaká byla klec?; vzácný – Jaký byl pták?; statečný – Jaký byl princ?; bílém – Na jakém koni přijel princ?; babiččiny – Čí koláče mám moc rád?; makové – Které mi chutnají nejvíce?; modrý – Který svetr?; Pavlův – Čí je to sešit?; bylinkový – Který čaj si uvařím?; tatínkův – Čí byl bratr Aleš?; sousední – Ve které ulici bydlí?
2. např.: **sladká** hruška, **zlatý** prsten, **bílá** kočka, **dřevěný** stůl, **malý** dům, **modrá** kniha, **krásný** zámek.
3. např.: nový **svetr**, hezká **košile**, malé **boty**, Jitčín **šál**, závodní **dres**, zámecká **paní**, makový **šáteček**, dědečkův **župan**, český **porcelán**, sousedův **pes**, ostrý **nůž**.
5. a) **bystrá** liška, **léčivá** bylina, **přesýpací** hodiny, **starobylá** truhla, **vysoký** komín, **maminčin** mobil, **popsaný** lístek, **poraněné** lýtko, **nevděčný** syn, **nedělní** výlet, **koňské** kopyto, **zimní** kabát, **bývalá** spolužačka, **milá** maminka.

strana 78

1. a), b) **Já** s **tebou** rád půjdu. – věta oznamovací; **Ta** kniha je velmi zajímavá. – ozn.; Kam jsi **to** položil? – v. tázací; Vidíš **toho** kluka? – táz.; **Já** jsem **to** nevěděl. – ozn.; **My** se v **tom** nevyznáme. – ozn.; Ať už je **tento** den za **námi**. – v. zádací – práci; Koupíme **tato** jablka. – ozn.; **Oni** se neptali. – ozn.; Nedávej sem **ty** boty. – v. zádací – rozkazovací.
2. **On** kreslí parník. Chceš **ho**? Pomůžeš mi s **ní**? **Ona** přinesla čerstvé jahody. Půjdeš odpoledne k **nim**? Odes **ho** do skříně. Ukazuj jen na **ně**. **Oni** se dali do klusu. **Jí** je dnes devět.
1. **dva** sýry, **troje** kalhoty, **druhý** úkol, **čtvery** rukavice, **jeden** sešit, **sedmé** poschodí, **dvakrát** zapískal, **stý** návštěvník, **pětkrát** týdně, **šest** dáreků.

strana 79

2. *zájmena*: ten, můj, tvoje, ty, oni; *číslovky*: šest, sto, troje, pátý, jedna, třikrát.
1. kuchař **vaří**, řidič **řídí**, malíř **maluje**/líčí, lékař **léčí**, spisovatel **píše**, učitel **učí**, prodavač **prodává**, zedník **vyzdívá**/staví, truhlář **vyrabí** dřevěný nábytek.

2. **a)** pes – ten pes leží, smetanka lékařská – ta smetanka lékařská voní, auto – to auto jede, vlaštovka – ta vlaštovka letí, nůžky – ty nůžky stříhají, psací pero – to psací pero píše, lampička – ta lampička svítí.
3. **a), b)** Na louce (1) za babiččíným domem (1) pobíhají (5) ovce (1). Po řece (1) plula (5) velká loď (1). Maminka (1) v obývacím pokoji (1) žehlí (5) prádlo (1). Po cestě (1) poskakuje (5) neposedné hříbě (1). Alice (1) přinesla (5) plný košík (1) třešni (1). Dalibor (1) čte (5) zajímavou knihu (1).
- c)** babiččíným, neposedné, obývacím, plný, velká, zajímavou.

strana 80

1. **Kde?** – doma, daleko, pryč, nahore; **kam?** – nahoru, doleva; **kdy?** – včera, ráno, potom, dříve; **jak?** – dobře, pečlivě, snadno, česky, krásně.
2. **a)** pilně, barevně, hlasitě, vesele, pomalu, černobíle, rychle, smutně, líně, tiše.
b) pilný × líný, barevný × černobílý, hlasitý × tichý, veselý × smutný, pomalý × rychlý.
3. Maminka se **mile** usmála. Ondřej už umí **plynule** číst. Do kina půjdeme až **zítra**. Náš cíl je už **blízko**. Snídám **zítra** v sedm hodin. Přiblížil se k nim naprosto **neslyšně**. Tatínek se tvářil **zamýšleně**.
4. Příslowce. **Kde?** – uvnitř, venku, nahore; **kam?** – vzad, vpřed; **jak?** – mokro, sucho; **kdy?** – nikdy. 1. džbán; 2. řeka.

strana 81

1. **a)** pes – u psa, okolo psa, nad psa/nad psem, vedle psa, o psa/psovi; hnízdo – u hnízda, okolo hnízda, nad hnízdo/nad hnízdem, vedle hnízda, o hnízdo/hnízdě; stůl – u stolu, okolo stolu, nad stůl/nad stolem, vedle stolu, o stůl/stole/stolu; skříň – u skříně, okolo skříně, nad stůl/nad skříní, vedle skříně, o skříň/skříní; strom – u stromu, okolo stromu, nad strom/nad stromem, vedle stromu, o strom/stromě/stromu; dům – u domu, okolo domu, nad dům/nad domem, vedle domu, o dům/domě/domu.
2. **a), b)** Nesmysl (1) Až (8) budou (5) slepice (1) nosit (5) čepice (1), až (8) budou (5) myši (1) **od** (7) kočky (1) dostávat (5) **k** (7) svátku (1) vánočky (1), až (8) budou (5) želvy (1) závodit (5) **v** (7) běhu (1) **se** (7) lvy (1), až (8) budou (5) hrušky (1) růst (5) **na** (7) jedli (1), aby (8) se (3) veverka (1) najedly (5), až (8) budou (5) kapři (1) zpívat (5) árie (1) **o** (7) tom (3), jak (6) poletí (5) až (6) **do** (7) Tramtárie (1), a (8) **ve** (7) dne (1) bude (5) tma (1) a (8) dneska (6) bude (5) jindy (6), bude (5) mít (5) svátek (1) svatý (2) Dyndy (1).

strana 82

1. **a)** Eva **a** Kuba jsou dvojčata. Chceš k snídani kakao, **nebo** čaj? Dnes **ani** zítra nepřijdu. Do kina nešli, **protože** se musí učit. Rád bych jel na výlet, **ale** jsem nemocný. Požádal jsem tatínka, **aby** mi tu knihu koupil. Půjdeme, **jakmile** přestane pršet.
2. Budeš vysávat, nebo utřeš prach? Netopýr není pták, ale savec. Sýček i výr létají v noci. Rulík a lýkovec jsou jedovaté byliny. Odřel si lýtko, protože klopýtł. Přiběhl, jakmile uslyšel výstřel. Postavil se, aby viděl.
1. **At'** si přší, oblohu **at'** kříží blesky. **Což** to vadí? Doma je nám hezky. **Necht'** se nebe na nás mračí, my jsme v suchu, to nám stačí.
2. **a)** píseň (1), světlá (2), necht', brzy (6), přišel (5), do (7), splav (1), aby (8), at', stůl (1), můj (3), nečitelný (2), výkřik (1), plavecký (2), kéž, doplave (5), což, plavky (1), ne.
- b)** doplave, plavecký, plavky, splav.

strana 83

1. Hodiny dělají **tik tak**. Vlak před tunelem houká **hú**. **Bum bum**, tluče Pepík na buben. Eva **ťuky, ťuk**, zaťukala na dveře. Hrneček spadl na podlahu a **bác**, rozbil se. **Au**, to natlučené koleno bolí. **Hurá**, vyhráli jsme. **Haló**, je tu někdo?
2. Kráva bučí – **bú**. Kočka mňouká – **mňau**. Komár bzučí – **bzz**. Medvěd bručí – **brum**. Žába kuňká – **kuňk**. Kuře pípá – **píp**. Holub vrká – **vrkú**. Slepice kdáká – **kokodák**. Koza mečí – **mée**. Ovce bečí – **bée**.
3. **a)** citoslovce; 1. déšť; 2. pila.
b) **u** (7) chalupy, **na** (7) okapy, **z** (7) buku, **z** (7) břízy, **z** (7) ocele.
c) šeptá, hryže, hryže, má.
4. **a), b)** sedmá (4), auto (1), ouvej, dobře (6), černý (2), jezdí (5), řap, voda (1), napsala (5), hop, otevřený (2), fuj, pro (7), a (8), kéž (9), mňam, ach, třikrát (4), troubí (5), vzadu (6), ouha, rozumně (6), ham.

strana 84

OPAKOVÁNÍ S VÍLOU - SLOVNÍ DRUHY

1. 1. přídavné jméno, 2. zájmeno, 3. sloveso, 4. citoslovce, 5. číslovka, 6. podstatné jméno.
2. teta Klára, hrad Karlštejn, hora Sněžka, kůň Šemík, řeka Vltava, kocour Mikeš, kamarád Roman, město Praha.
3. ty, čte, její, běháme, za, měsíc, skákat, dobře, napišeš, přišli, čtení.
4. dobrý – **dobře**, pěkný – **pěkně**, pečlivý – **pečlivě**, snadný – **snadno**.
5. např.: plavat – **plavání**, číst – **čtení**, lézat – **létání**, učit se – **učení**.

strana 85

1. **b)** O kocourovi. Holčička. Teta z Brna. Jmenovala se Vilém. Holčička ho pojmenovala Henén. Je velká asi 30 centimetrů, má růžový kožíšek, jen ouška, tlapky a břicho původně svítily bíle.

V. PODSTATNÁ JMÉNA (Uč. s. 86–93)

strana 86

1. **b)** Adélka. Prohlížejí alba s fotografiemi. Oděv typický pro určitý kraj, dobu či organizaci (např. skautský kroj). Baryk. Marie; kotě.
2. Podstatná jména jsou názvy **osob, zvířat, věcí**, vlastností a dějů. V jednotném čísle si na ně můžeme ukázat ukazovacími zájmeny **ten, ta, to**; v množném čísle ukazovacími zájmeny **ti, ty, ta**.
3. TEN – pradědeček, tatínek, kroj, pes, rytíř; TA – kuchyně, babička, pout', maminka, teta; TO – album, miminko, štěně, děvčátko, kotě.

strana 87

4. *ženský rod*: dálnici, lavici, učebnici, louce, ovci, tabule, cihelny; *mužský rod*: den, sešity, lesa, košík, hříbků, komíně, čápi; *střední rod*: aut, pouzdro, sluníčku, kotě, pravítko, stádo, čísla.
5. **a), b)** 1. Zpěvný **ptáček (m)**, černý **fráček (m)**. Když se dá do **tance (m)**, **žížaly (ž)** jsou bez **šance (ž)**. – kos;
2. Na **podzim (m)** se **hejno (s)** sletí, v cizí **země (ž)** od nás letí. Až nastane jarní **čas (m)**... stěhovaví ptáci/vlaštovky.
6. **a), b)** léčivá bylina (**ž**), maso (**s**) z býka (**m**), Zbyněk (**m**) odbyl svoji práci (**ž**), nabyl nové zkušenosti (**ž**), přibil několik hřebíků (**m**), myslivec (**m**) nabil pušku (**ž**), kůň (**m**) s kobyloou (**ž**), blízký mlýn (**m**), umlít obilí (**s**), mlynář (**m**) s mlynářkou (**ž**).
7. **a)** Z díry (**ž**) vyběhla malá **myška (ž)**. **Město (s) Litomyšl (ž)** se mi moc líbí. Z **lesa (m)** zahoukal **sýček (m)**. Nad **hlavou (ž)** nám neslyšně proletěl **netopýr (m)**. **Lupič (m)** bude za **krádež (ž)** pykat. Už vyšel **měsíc (m)** a první **hvězdy (ž)**.

strana 88

1. **a)** statku, strýc, koní, dům, psi, lesů, rybník, sad, syny, pracovníky, traktory, automobily, stroje.
2. *životná podstatná jména*: strýc, koní, psi, syny, pracovníky; *neživotná podstatná jména*: statku, dům, lesů, rybník, sad, traktory, automobily, stroje.
3. pes – zvíře, ten pes – ti psi, rod mužský životný; vlak – dopravní prostředek, ten vlak – ty vlaky, rod mužský neživotný; loupežník – osoba, ten loupežník – ti loupežníci, r. m. živ.; kabát – věc, ten kabát – ty kabáty, r. m. neživ.; rok – jev, ten rok – ty roky, r. m. neživ.; kůň – zvíře, ten kůň – ti koně, r. m. živ., ale i ty koně (věc připomínající koně), r. m. neživ.; úkol – věc, ten úkol – ty úkoly, r. m. neživ.; krokodýl – zvíře, ten krokodýl – ti krokodýli, r. m. živ.; přítel – osoba, ten přítel – ti přátelé – r. m. živ.; pomeranč – věc, ten pomeranč – ty pomeranče, r. m. neživ.; sešit – věc, ten sešit – ty sešity, r. m. neživ.; učitel – osoba, ten učitel – ti učitelé, r. m. živ.
4. Ivana si koupila **sešit** (neživ.). Maminka pije **čaj** (než.). Petr četl **román** (neživ.). Alenka má **psa** (živ.). Děda potřebuje **šroubovák** (neživ.). Pod postelí je **prach** (neživ.). Aleš dostal **dárek** (neživ.). Jakub nakreslil **slona** (živ.).

strana 89

1. **a)** *l. sloupec*: letišti, Vojta, Anežka, Pepíček, pes, Kociánek, maminka, Pepíček, Anežka, stěně, hangáru, vchod, človička, chvílí, letišť; 2. *sloupec*: letadla, rodiče, kopce, děti, lidé.
b) Vojta, Anežka, Pepíček. Hangár je letištní budova či přístřeší např. pro letadla či pro jejich opravy. O letadélku Káněti.
2. **a), b)** žák – ten žák, ti žáci, rod m.;; labuť – ta labuť, ty labutě, r. ž.;; ostrov – ten ostrov, ty ostrovy, r. m.;; kniha – ta kniha, ty knihy, r. ž.;; děvče – to děvče, ta děvčata, r. s.;; řidič – ten řidič, ti řidiči, r. m.;; umyvadlo – to umyvadlo, ta umyvadla, r. s.;; lampa – ta lampa, ty lampy, r. ž.;; slon – ten slon, ti sloni, r. m.
3. **a), b)** pruh – ten pruh, r. m.;; koně – ten kůň, r. m.;; tužky – ta tužka, r. ž.;; aktovky – ta aktovka, r. ž.;; vidličky – ta vidlička, r. ž.;; hříbata – to hříbě, r. s.;; medvědi – ten medvěd, r. m.;; písně – ta píseň, r. ž.;; poupata – to poupě, r. s.;; počítadla – to počítadlo, r. s.;; maminky – ta maminka, r. ž.;; boty – ta bota, r. ž.;; housata – to house, r. s.

strana 90

1. **a)** Adam, Adama, Adamovi, Adama, Adame, Adamovi, Adamem.

strana 91

3. jednotné číslo:

- pán**, (bez) pána, (k) pánovi/pánu, (pro) pána, pane, (o) pánovi/pánu, (s) pánem;
smrk, (bez) smrku, (ke) smrku, (pro) smrk, smrku, (o) smrku, (se) smrkem;

učitel, (bez) učitele, (k) učiteli/učitelovi, (pro) učitele, učitelí, (o) učiteli, (s) učitelem;
teta, (bez) tety, (k) tetě, (pro) tetu, teto, (o) tetě, (s) tetou;
vůně, (bez) vůně, (k) vůni, (pro) vůni, vůně, (o) vůni, (s) vůní;
jabloň, (bez) jabloně, (k) jabloni, (pro) jabloň, jabloni, (o) jabloni, (s) jabloní;
radost, (bez) radosti, (k) radosti, (pro) radost, radosti, (o) radosti, (s) radostí;
pole, (bez) pole, (k) poli, (pro) pole, pole, (o) poli, (s) polem;
město, (bez) města, (k) městu, (pro) město, město, (o) městě, (s) městem;
množné číslo:

páni/pánové, (bez) pánů, (k) pánům, (pro) pány, páni/pánové, (o) pánech, (s) pány;
smrky, (bez) smrků, (ke) smrkům, (pro) smrky, smrky, (o) smrcích, (se) smrky
učitelé, (bez) učitelům, (k) učitelům, (pro) učitele, učitelé, (o) učitelích, (s) učiteli
tety, (bez) tet, (k) tetám, (pro) tety, tety, (o) tetách, (s) tetami;
vůně, (bez) vůni, (k) vůním, (pro) vůně, vůně, (o) vůních, (s) vůněmi;
jabloně, (bez) jabloní, (k) jabloním, (pro) jabloně, jabloně, (o) jabloních, (s) jabloněmi;
radosti, (bez) radostí, (k) radostem, (pro) radosti, radosti, (o) radostech, (s) radostmi;
pole, (bez) polí, (k) polím, (pro) pole, pole, (o) polích, (s) poli;
města, (bez) měst, (k) městům, (pro) města, města, (o) městech, (s) městy.

4. Adame! Jano! pejsku! kočičko! Lukáši! Šárko! Zbyňku! spolužáku!
5. u lavice: koho? čeho? – 2. pád; pro strýčka: koho? co? – 4 pád; jahoda: kdo? co? – 1. pád; Libore! oslovujeme, voláme – 5. pád; s Danou: kým? čím? – 7. pád; pastelka: kdo? co? – 1. pád; k tabuli: komu? čemu? – 3. pád; o princezně: (o) kom? (o) čem? – 6. pád; vidím hvězdu: koho? co? – 4. pád; přítel: kdo? co? – 1. pád; za lesem: kým? čím? – 7. pád; bez čepice: koho? čeho? – 2. pád; o přestávce: (o) kom? (o) čem? – 6. pád; Davidovi: komu? čemu? – 3. pád, (o) kom? (o) čem? – 6. pád.
6. a) Vezmi si do ruky modrou **pastelku** (4. pád). Slunce vybarvím žlutou **pastelkou** (7. pád). **Pastelko** (5. pád), kam ses mi zatoulala? Na zemi leží něčí **pastelka** (1. pád). Mé zelené **pastelce** (3. pád) se ulomila špička. Bez červené **pastelky** (2. pád) nedokončím obrázek. Podívej se, prosím, po mé hnědé **pastelce** (6. pád).
 b) červená, hnědá, modrou, zelená, žlutou.
7. a), b), c) Po (7) obloze (**ž., j., 6. p.**) plují (5) mraky (**m., mn., 1. p.**). – **oznam.**; Do (7) ovocného (2) salátu (**m., j., 2. p.**) nakrájela (5) maminka (**ž., j., 1. p.**) dva (4) banány (**m., mn., 4. p.**), tři (4) hrušky (**ž., mn., 4. p.**), velký (2) pomeranč (**m., j., 4. p.**) a (8) celý (2) ananas (**m., j., 4. p.**). – **oznam.**; Igor (**m., j., 1. p.**) uklízí (5) ve (7) svém (3) pokoji (**m., j., 6. p.**) rozházené (2) hračky (**ž., mn., 4. p.**) – **oznam.**; Alena (**ž., j., 1. p.**) pomáhá (5) na (7) zahrádce (**ž., j., 6. p.**). – **oznam.**; Půjčíš (5) mi (3) pastelky (**ž. mn., 4. p.**)? – **táz.**; Naskládej (5) hrnečky (**m., mn., 4. p.**) do (7) myčky (**ž., j., 2. p.**). – **žádací (rozkaz.)**; Kéž (9) bych (5) dal (5) na (7) vaše (3) rady (**ž., mn., 4. p.**). – **žádací (přací)**; Na (7) kterou (3) polici (**ž., j., 4. p.**) patří (5) tyto (3) knihy (**ž., mn., 1. p.**)? – **táz.**

strana 92

1. b) houbách – ž., mn.; les – m., j.; zázrak – m., j.; vody – ž., j.; Široký (jméno postavy) – m., j.; pohádky – ž., j.; vodu – ž., j.; živočichům – m., mn.; rostlinám – ž., mn.; lese – m., j.; stromy – m., mn.; smrky – m., mn.; borovice – ž., mn.; jedle – ž., mn.; modřiny – m., mn.; buky – m., mn.; duby – m., mn.; břízy – ž., mn.; lese – m., j.; jahody – ž., mn.; borůvky – ž., mn.; maliny – ž., mn.; ostružiny – ž., mn.; keře – m., mn.; trávy – ž., mn.; mechy – m., mn.; kapradiny – ž., mn.; zvířat – s., mn.; léta – s., j.; lesa – m., j.; houby – ž., mn.
- c) les: kdo? co? – 1. p.; pohádky: koho? čeho? – 2. p.; živočichům: komu? čemu? – 3. p.; lese: kom? čem? – 6. p.; stromy: kdo? co? – 1. p.; smrky: kdo? co? – 1. p.; břízy: kdo? co? – 1. p.; jahody: kdo? co? – 1. p.; keře: kdo? co? – 1. p.; zvířat: koho? čeho? – 2. p.
- d) les – neživ., zázrak – neživ., Široký (pohádková postava) – živ., živočichům – živ., lese – neživ., stromy – neživ., smrky – neživ., modřiny – neživ., buky – neživ., duby – neživ., lese – neživ., keře – neživ., mechy – neživ., lesa – neživ.
- e) houbách – houba, živočichům – živočich, rostlinám – rostlina, stromy – strom, smrky – smrk, borovice – borovice, jedle – jedle, modřiny – modřin, buky – buk, duby – dub, břízy – bříza, jahody – jahoda, borůvky – borůvka, maliny – malina, ostružiny – ostružina, keře – keř, trávy – tráva, mechy – mech, kapradiny – kapradina, zvířat – zvíře, houby – houba.
- f) *jehličnaté stromy*: smrky, borovice, modřiny, jedle, modřiny; *listnaté stromy*: břízy, buky, duby.
- g) borůvky, (houby,) jahody, maliny, ostružiny.
2. 1. Podstatná jména jsou názvy osob, zvířat, věcí, vlastností nebo dějů. Můžeme na ně ukázat zájmeny: ten, ta, to, ti, ty, ta. 2. U podstatných jmen rozeznáváme mužský, ženský a střední rod. Správně určit rod nám pomůže, když si na podstatné jméno ukážeme zájmeny ten, ta, to. Např.: mužský rod – stůl, Petr, korálek; ženský rod – Eva, židle, panenka; střední rod – sedadlo, psaní, pouzdro. 3. Životná podstatná jména jsou podstatná jména rodu mužského,

- kteřá označují převážně osoby a zvířata. Např.: Pepa, kos, pes, řidič. 4. Podstatná jména mohou mít jednotné a množné číslo. Např. karta – karty, kotě – koťata, lístek – lístky. 5. Český jazyk má sedm pádů. Pádové otázky jsou pro: 1. pád kdo? co?, 2. pád koho? čeho?, 3. pád komu? čemu?, 4. pád koho? co?, 5. pád oslovujeme, voláme, 6. pád (o) kom? (o) čem?, 7. pád (s) kým? (s) čím?. 6. Když řekneme, že podstatná jména skloňujeme, tak měníme jejich tvary podle pádů. 7. U podstatných jmen již dokážeme určit pád, číslo, rod a životnost u mužského rodu.
- motýli – m. živ., adresy – ž., hřibata – s., děti – ž., rybníky – m. neživ., města – s., vesnice – ž., sešity – m. neživ., pera – s., tužky – ž., mraky – m. neživ., buchty – ž.
  - u lesa – j., 2. p.; Jirko! – j., 5. p.; s rodiči – mn., 7. p.; Zuzanka – j., 1. p.; o Praze – j., 6. p.; do sešitu – j., 2. p.; napiš adresu – j., 4. p.; piš perem – j., 7. p.

strana 93

- mamince – ž., j., 3.; (s) tatínkem – m., j., 7.; (bez) auta – s., j., 2.; (o) koních – m., mn., 6.; (pro) zvíře – s., j., 4.
- c) např.: Jana má oči modré jako chrpa.

VI. SLOVESA (Uč. s. 94–105)

strana 94

- a) dělá, má, tancuje, jezdí, pracuje, hraje, vymýšlí, zpívá, jezdí, chová, vypravujeme.
- dělají ... děje.
- b), c), d) V (7) létě (s., j., 6.) rádi (2) jezdíme (5) s (7) rodiči (m. živ., mn., 7.) na (7) výlety (m. neživ., mn., 4.). Letos (6) navštívíme (5) i (8) město (s., j., 4.) Litomyšl (ž., j., 4.). Musíme (5) běžet (5) hodně (6) rychle (6). Loni (6) byl (5) sychravý (2) podzim (m. neživ., j., 1.). Moje (3) babička (ž., j., 1.) pěstuje (5) léčivé (2) byliny (ž., mn., 4.). Na (7) mýtině (ž., j., 6.) se (3) vyhřívala (5) zmije (ž., j., 1.).

strana 95

- b) zeměpisná pojmenování - New York, Londýn, Paříž - města; Himálaj - pohoří; Sahara - poušť.
- být venku – Včera jsem byl venku.; hrát si na hřišti – Včera jsem si hrál na hřišti.; nakupovat v obchodě – Včera jsem nakupoval v obchodě.; navštívit kamaráda – Včera jsem navštívil kamaráda.; pracovat na zahradě – Včera jsem pracoval na zahradě.; chytat ryby – Včera jsem chytl ryby.; uklízet pokoj – Včera jsem uklízel pokoj.; psát dopis – Včera jsem psal dopis.; jezdit na kole – Včera jsem jezdil na kole.
- a), b) Jakub (m. živ., j., 1.) četl knihu (ž., j., 4.). Seděl vedle Toma (m. živ., j., 2.). Lenka (ž., j., 1.) jezdila na (kole s., j., 6.). Pod oknem (s., j., 7.) rostl keř (m. neživ., j., 1.). Pekli jsme koláče (m. neživ., mn., 4.). Listí (s., mn., 1.) na podzim (m. než., j., 4.) opadalo. Na louce (ž., j., 6.) se páslo stádo (s., j., 1.) ovcí (ž., mn., 2.).

strana 96

- a) čas minulý – četli jsme, napsal jsi, viděli jste, vyprávěli, potápěla jsem se, sázela; čas přítomný – sedí, hraješ, kreslím, nese, umíš, pěstujeme, zaléváte; čas budoucí – budu kreslit, budete cestovat, budeme vozit, budeš zpívat, bude vařit.
- b) četli jsme – čteme – budeme číst; budu kreslit – kreslím – kreslil jsem; hraješ – budeš hrát – hrál jsi; budete cestovat – cestujete – cestovali jste; napsal jsi – budeš psát/napišeš – napíšeš (vysvětlení pro učitele, žáci ještě neznají dokonavé sloveso – přítomný čas neexistuje); kreslím – budu kreslit – kreslil jsem; budeme vozit – vozíme – vozili jsme; viděli jste – vidíte – budete vidět; budeš zpívat – zpíval jsi – zpíváš; vyprávěli – vyprávějí/vypráví – budou vyprávět; nese – nesl – bude nosit; potápěla jsem se – budu se potápět – potápím se; bude vařit – vařil – vaří; umíš – uměl jsi – budeš umět; sázela – bude sázet – sází; pěstujeme – budeme pěstovat – pěstovali jsme; zaléváte – zalévali jste – budete zalévat.
- a), b) jednoduché slovesné tvary: jdete (čas přít.), lyžujeme (č. přít.); složené slovesné tvary: plaval jsi (č. min.), budu si číst (č. bud.), řekl jsi (č. min.), budou spát (č. bud.), budeme uklízet (č. bud.), nebudete si hrát (č. bud.), budeš se bavit (č. bud.), šel jsem (č. min.), bude kreslit (č. bud.), budou jezdit (č. bud.).
- a), b) snídáme – č. přít., tvar jedn.; budeme psát – č. bud., tvar slož.; vrátili jsme – čas min., tvar slož.; běžíš – č. přít., tvar jedn.; vyrazili jsme – č. min., tvar slož.; kvetou – č. přít., budeme hrát – č. bud., tvar slož.

strana 97

2. os., č. j. – ty čteš, 3. os., č. j. – on (ona, ono) čte; 1. os., č. mn. – my čteme, 2. os., č. mn. – vy čtete, 3. os., č. mn. – oni (ony, ona) čtou.
- já spěchám – 1. os., č. j., ty cvičíš – 2. os., č. j., on vysává – 3. os., č. j., my vypravujeme – 1. os., č. mn., vy slyšíte – 2. os., č. mn., oni klopýtají – 3. os., č. mn.
- ty sedíš – 2. os., č. j., vy píšete – 2. os., č. mn., on (ona, ono) cestuje – 3. os., č. j., vy letíte – 2. os., č. mn., on (ona, ono) plave – 3. os., č. j., já vařím – 1. os., č. j., já kupuji – 1. os., č. j., ty počítáš – 2. os., č. j.

strana 98

5. a) jezdit – jezdím, jezdíš, jezdí, jezdíme, jezdíte, jezdí; nést – nesu, neseš, nese, neseme, nesete, nesou; učit se – učím se, učíš se, učí se, učíme se, učíte se, učí se; prodávat – prodávám, prodáváš, prodává, prodáváme, prodáváte, prodávají; hádat – hádám, hádáš, hádá, hádáme, hádáte, hádají; malovat – maluji/-u, maluješ, maluje, malujeme, malujete, malují/-ou; létat – létám, létáš, létá. létáme, létáte, létají; děkovat – děkuji/-u, děkuješ, děkuje, děkujeme, děkujete, děkují/-ou.
6. a) ona utírá – os. 3., č. j., čas přít.; on píše – os. 3., č. j., čas přít.; já budu hrát – os. 1., č. j., čas bud.; oni kreslí – os. 3., č. mn., čas přít.; vy napište – os. 2., č. mn., čas přít. (žáci neznají vid. dokonavý a nedokonavý); my jsme nacvičovali – os. 1., č. mn., čas min.; oni budou nakupovat – os. 3., č. mn., čas bud.
- b) Píše domácí úkol. Iveta. Budou nakupovat. Kreslí zážitky z výletu.
- c) Iveta (1) utírá (5) v (7) kuchyni (1) nádobí (1). David (1) píše (5) v (7) pokoji (1) domácí (2) úkol (1).

strana 99

7. Jana bruslí. Lukáš sází rajčata. Iva spí. Petra lepí/vyrábí papírový řetěz.
8. a), b), c) Na jaře s sebou nosím (1. os., č. j.) raději deštník (r. m. neživ., č. j., 4. p.). Jakub (r. m. živ., č. j., 1. p.) vozí (3. os., č. j.) v kočárku (r. m. neživ., č. j., 6. p.) malou sestru (r. ž., č. j., 4. p.). Zahradník (r. m. živ., č. j., 1. p.) sází (3. os., č. j.) sazenice (r. ž., č. mn., 4. p.) salátu (r. m. neživ., č. j., 2. p.). V tělocviku (r. m. neživ., č. j., 6. p.) si házíme (1. os., č. mn.) s míčem (r. m. neživ., č. j., 7. p.). Oni nás o to už hodně dlouho prosí (3. os., č. mn.). Koupíš (2. os., č. j.) mi čokoládu (r. ž., č. j., 4. p.)? a) – V koncovkách slovesných tvarů v čase přítomném píšeme vždy -í.
9. Já jsem dnes na výletě v Praze. – **My jsme dnes na výletě v Praze.** Ty jsi nejrychlejší běžec. – **Vy jste nejrychlejší běžci.** Žáci jsou v tělocvičně. – **Žák je v tělocvičně.** My jsme dobří plavci. – **Já jsem dobrý plavec.**

strana 100

2. a) těší se – 3. os., č. j., čas přít.; jde – 3. os., č. j., čas přít.; přistálo – 3. os., č. j., čas min.; navštívili jsme – 1. os., č. mn., čas min.; posadil se – 3. os., č. j., čas min.; budeme pracovat – 1. os., č. mn., čas bud.; prohlíží si – 3. os., č. j., čas přít.; byli jsme – 1. os., č. mn., čas min.
- b) těší se, posadil se, prohlíží si.
3. a) Pobízí (koncovka sloves. tvaru v čase přít.) mě, ať se snažím jít rychleji. Zmýlil (příbuzné s vyjm. slovem) jsem se. Prosíme (koncovka sloves. tvaru v čase přít.), abyste (příbuzné s vyjm. slovem) zamykali (vyjm. slovo) dveře. Dozvíme (koncovka sloves. tvaru v čase přít.) se výsledek (předpona vý-) už zítra (není vyjmen. slovo ani s ním příbuzné)? Babička trpí (koncovka sloves. tvaru v čase přít.) bolestmi zad. Dům se staví (koncovka sloves. tvaru v čase přít.) obvykle (příbuzné s vyjm. slovem) několik let. Dnes budeme umývat (příbuzné s vyjm. slovem) okna. Nevíme (koncovka sloves. tvaru v čase přít.), jestli se vrátíme do oběda. Chlubí (koncovka sloves. tvaru v čase přít.) se často? Přemýšlej (příbuzné s vyjm. slovem) o tom.
- b) se snažím, zmýlil se, dozvíme se, staví se, vrátíme se, chlubí se.
4. a) Když se dva perou, třetí se směje. – Když se dva zabývají sporem, který mezi sebou vedou, třetí může na jejich úkor využít jejich zaneprázdněnosti a získat i to, oč se právě ti dva prou, a tak se pak i smát. Jak se do lesa volá, tak se z lesa ozývá. – Všechny činy mají své následky; většinou se myslí na následky špatných věcí. To, co člověk jinému dělá, stejné se mu pak vrátí. Jak si kdo ustele, tak si lehne. – Každému se daří v životě tak, jak se o své potřeby sám postará.
- b) perou se, směje se, volá se, ozývá se, ustele si, lehne si.

strana 101

2. a) svítat, svítit, těšit (se), zpívat, vstávat, užít (si), vařit, koupat, plavat, odvážit (se).
- b) neděle – 1. p., č. j., r. ž.; slunce – 1. p., č. j., r. s.; den – 4. p., č. j., r. m. (neživ.); ptáci – 1. p., č. mn., r. m. (živ.); den – 4. p., č. j., r. m. (neživ.); maminka – 1. p., č. j., r. ž.; obědě – 6. p., č. j., r. m. (neživ.); hloubky – 2. p., č. j., r. ž.
- c) příslovce; *další příslovce*: pořádně, dobře.
3. a) ležíš, spíme, čte, plavete, kreslí, plave, přemýšlíš, píšu.

strana 102

1. a) chystá (se) – 3. os., č. j., čas přít.; jet – infinitiv; chystá (se) – 3. os., č. j., čas přít.; pobýt – infinitiv; představovala (si) – 3. os., č. j., čas min.; zažije – 3. os., č. j., čas bud. (přít./bud. – žáci neznají vid. dokonavý a nedok.); zavřely (se) – 3. os., č. mn., čas min.; vplížil (se) – 3. os., č. j., čas min.; sedí – 3. os., č. j., čas přít.; začíná – 3. os., č. j., čas přít.; omývají – 3. os., č. mn., čas přít.; rostou – 3. os., č. mn., čas přít.; připlouvají – 3. os., č. mn., čas přít.; volají – 3. os., č. mn., čas přít.; neslyším – 1. os., č. j., čas přít.; volá – 3. os., č. j., čas přít.; přibíhá – 3. os., č. j., čas přít.; ptá (se) – 3. os., č. j., čas přít.; zdálo (se) – 3. os., č. j., čas min.
- b) infinitiv; v textu: jet, pobýt.
- c) rostou – rostly, připlouvají – připloovali, volají – volali, volá – volala, přibíhá – přibíhala, ptá se – ptala se.
- d) sedí – bude sedět, začíná – bude začínat, omývají – budou omývat.

2. 1. Slovesa vyjadřují, co osoby, zvířata a věci dělají nebo co se s nimi děje. Osobu, číslo, čas. 2. Rozeznáváme tři osoby čísla jednotného a množného za pomoci zájmen, např.: (já) mluvím, (ty) mluvíš. 3. Jednotné číslo – např. leze, množné číslo – např. štekají. 4. Čas minulý vyjadřuje děj, který proběhl (mluvil jsem); čas přítomný – děj, který probíhá (mluví), čas budoucí – děj, který teprve proběhne (budu mluvit). 5. Slovesa se zájmenem se nebo si, např. smát se, zvykat si. 6. Neurčitý tvar slovesa, nevyjadřuje číslo, osobu ani čas, např. plavat.
3. budu jezdit – 1. os., č. j., čas bud.; malujete – 2. os., č. mn., čas přít.; budou číst – 3. os., č. mn., čas bud.; zpívala – 3., os., č. j., čas min.; plaval jsi – 2. os., č. j., čas min.; budeme spát – 1. os., č. mn., čas bud.; jsem – 1. os., č. j., čas přít.

strana 103

2. c) na internetu, na poště.

strana 104

OPAKOVÁNÍ S VÍLOU - PODSTATNÁ JMÉNA, SLOVESA (str.104 - 105)

1. např.: babička, pes, kolo.
 2. např.: jít, číst, kreslit.
 3. jablka – s., sešity – m., tužky – ž., smích – m., štěnata – s., zahrady – ž., radost – ž., čtení – s.
 4. 1. pád – talíř, 2. pád – bez čepice, 3. pád – k tabuli, 4. pád – pro dědu, 5. pád – Jirko!, 6. pád – o prázdninách, 7. pád – s máslem.
 5. **ty** – spíš – 2. os., **my** – jdeme – 2. os., **já** – hrál jsem – 1. os., **ona** – přišla – 3. os., **ty** – píšeš – 2. os., **oni** (ony, ona) – budou číst – 3. os.

strana 105

6. vypravuje – přít., budu jíst – bud., dívá se – přít., snídala – min., připlula – min., píšou – přít., čteme – přít., bude se mýt – bud.
 7. čteme – **číst**, plakala – **plakat**, uviděl – **uvidět**, umývá se – **umývat se**, koupí si – **koupit si**.
 8. stavějí si, používají se, staví se, vyskytují se.
 9. stříhá – 3. os., č. j., čas přít.; umyly (si) – 3. os., č. mn., čas min.; budeme chodit – 1. os., č. mn., čas bud.; píšete – 2. os., č. mn., čas přít.; sbíral jsem – 1. os., č. j., čas min.

VII. VĚTA JEDNODUCHÁ A SOUVĚTÍ (Uč. s. 106 - 112)

strana 106

1. b) vaří, přijde, bude, chce, překvapit, udělá, našla, zapsala, vypravili, připravila, může, pustit.
 c) z 9 větných celků.
 2. a) Tatínek **zavezl** auto do garáže. Pes **vyběhl** z boudy. Na podzim vlaštovky **odlétají** na jih. Na hřišti **si hrají** děti. V noci **svítí** měsíc. Krejčí **šije** šaty. Zmije **se vyhřívala** na sluníčku. Jakub **pomohl** kamarádovi s příkladem. Paní učitelka **psala** s dětmi diktát.

strana 107

4. a) V kleci na bidýlku sedí papoušek. Po dvoře poskakuje neposedné kůzle. V oříšku byly růžové šaty se závojem.
 b) V oříšku byly růžové šaty se závojem. – z pohádky O Popelce (z filmu Tři oříšky pro Popelku).
 5. *věta oznamovací*: Jirka jde dnes do školy pěšky. / Dnes jde Jirka do školy pěšky. *věta žádací (rozkazovací)*: Obtáhni velká písmena zelenou pastelkou./! *věta tázací*: Půjdeš si s námi zahrát fotbal? *věta žádací (přací)*: *Kéž bych dostal z diktátu jedničku./!*

strana 108

1. b) Sportuje. Rodiče, v první třídě. Jánský. Zejména krátkým běhům a skoku do dálky. Tuto sobotu do Zlína.
 c), d), e), f), g) Lukáš rád **sportuje** | a ze všeho nejraději **běhá**. – S, 2 Již v první třídě ho rodiče **přihlásili** do atletického oddílu, | kde malé sportovce **trénuje** pan Jánský, | který to s dětmi opravdu **umí**. – S, 3 Lukáš se hned od začátku velmi **snažil**. – VJ, 1 **Věnuje** se zejména krátkým běhům a skoku do dálky. – VJ, 1 Nyní už **patří** k nejlepším ve své kategorii. – VJ, 1 **Těší** se na každé závody, | protože téměř vždy **získá** nějakou medaili. – S, 2 Tuto sobotu **jedou** s oddílem do Zlína | a Lukáš **věří**, | že opět **uspěje**. – S, 3.

strana 109

- i) např. na informacích na vlakovém nádraží.
 2. a), b) 1. větný celek: odcházejí, VJ; 2. těší (se), VJ; 3. nastupují, VJ; 4. seznámí, pozdraví (se), S – 2 věty; 5. začíná, VJ; 6. následuje, VJ; 7. mají, trénují, S – 2 věty; 8. soutěží, vydrží, S – 2 věty; 9. následují, VJ; 10. ubíhá, blíží (se), oznámí, končí – 4 věty, S.
 c) Do tělocvičny na hodinu TV. Do dvojřadu. Seznámí děti s průběhem hodiny. Rozvečičkou. Švihadla. Kdo vydrží nejdéle skákat snožmo přes švihadlo bez chyby. Ano.

3. a) Co je to? – VJ; Hází se to, střílí se to. – S; Kope se to, nejí se to. – S; Má to duši a nemá to uši. – S; Dobře se to kutálí. – VJ; Jen aby s tím naši kluci vždycky vyhráli. – VJ.
b) míč.

strana 110

1. a) 1. a, 2. nebo, 3. a, 4. že, 5. a, 6. že.
b) Hrát si s Pipi. Chtějí, aby s nimi chodila do školy. Pipi Dlouhá punčocha od Astrid Lindgrenové.

strana 111

2. a) Jana se probudila se a dívá se... – **věty**; Musí vstát... – **věty**; Navštíví dnes... – **slova**; Je půl... – **věty**; Obouvá si... – **věty**; Není u postele... – **slova**; Jana si kleká... – **věty**; Už vidí... – **slova**.
3. a) Pavel a Dana jdou do školy. – **slova**; Pavel vesele poskakuje a líčí Daně zážitky z víkendu – **věty**; Dana neviděla svého kamaráda v sobotu ani v neděli. – **slova**; Pavel byl na výpravě se skautským oddílem a tam si se sebou mobil nebere. – **věty**; Vedoucí pro ně vždy připraví úžasné hry nebo je učí nové zajímavé věci. – **věty**; Pavel už například sám postaví stan a připraví dřevo na oheň. – **věty**.
b) Skaut je příslušník organizace Skaut, která je zaměřená na výchovu mládeže v přírodě.
4. a), b) Zelenými meči vzhůru se prosekává. – VJ; Když není, koza mečí a hlady bučí kráva. – S; Kamarádí se s rosou a nesnáší se s kosou. – S.
c) tráva.

strana 112

OPAKOVÁNÍ S VÍLOU - VĚTA JEDNODUCHÁ, SOUVĚTÍ

1. a) protože – *obr.* dort; b) ale – *obr.* pero; c) nebo – *obr.* kniha.
2. a) Maminka peče dort. Zítra má můj bratr narozeniny.
b) Musím napsat domácí úkol. Nemůžu najít pero.
c) Odpoledne si budu čist. Půjdu navštívit kamaráda.
3. Venku se ochladilo, **a tak si Jáchym oblékl bundu**. Petr snědl tři chleby, **protože měl veliký hlad**. Můžeš jít s kamarádem ven, **když si uklidíš nepořádek v pokoji**. Pavel si chtěl koupit míč, **ale neměl dost peněz**.

VIII. PRÁCE S POČÍTAČEM (Uč. s. 113 - 115)

strana 113

1. B; např.: vzpřímené držení zad (židle je nastavena tak, že je umožňuje), lýtko a stehno svírají pravý úhel, použití nožní opěrky.
3. b) Vltava, Rožmberk.
c) 1939–1945.

strana 114

5. Petra Dobrá.
6. *Oslovení*: Zdraví Vás; *vlastní zpráva*: objednávám si... informaci; *poděkování*: Děkuji za ochotu; *rozloučení*: S pozdravem; *jméno*: Petra Dobrá.
7. spolužačce – a), paní učitelce – b).

strana 115

8. vyplnit předmět e-mailu.
9. a) např.: prosba o zaslání učiva,
b) referát do prvouky.

IX. ZÁVĚREČNÉ OPAKOVÁNÍ S VÍLOU (Uč. s. 116 - 117)

strana 116

1. Do naší třídy **přibyl** nový žák. Hynek **přibil** uvolněné prkno. Chci **být** lékařem. Hodiny začaly **bít**. Eva si **vila** z pampelišek věneček. Naše Asta celou noc **vyla**. Žíznlivý Jirka hltavě **pil**. Včely přenášejí **pyl** z květu na květ. Slyšeli jsme v noci z lesa **výří** houkání. Nehoňte se, **víří** se prach. V pavoučí **síti** uvízla moucha. Nepřidáme si, děkujeme, **již** jsme **syti**.
2. tulipán, **půlka**, **ucho**, **úterý**, **domů**, **růže**, **únor**, **jahůdky**, **pět týdnů**, **úžasný**.
3. město **Brno**, zámek **Hluboká**, řeka **Vltava**, vila **Amálka**, Česká republika, hrad **Bouzov**, stát **Slovensko**, pohoří **Beskydy**, hora **Říp**.
4. **p/b**: klubko vlny, klíče v **kapse**, dva chlapi, **pět ryb**, čerstvý **chléb**; **t/d**: sladká kaše, kakaové oplatky, dobrý oběd, dřevěný plot, zralý **plod**; **s/z**: maluje obrázky, malá Terezka, karnevalová maska, dva kousky dortu, úzká cesta; **f/v**: spící lev, známý fotograf, rychle se oprav, přilétly vlaštovky; **ch/h**: síť **hrách**, mám **strach**, ovocný tvaroh, padá **sníh**, veselý **smích**.

strana 117

5. a) Jakub a Kryštof jsou bratři. – VJ; Eva si bere telefon a volá mamince. – S; Pojedeme na kole, nebo půjdeme pěšky? – S; Mám si vzít sandály, nebo tenisky? – VJ; Můj dědeček pěstuje na zahradě jabloně i hrušně. – VJ; Jdeme na hřiště a vy můžete jít s námi. – S.
b) a – spojka, volá – sloveso, na – předložka, pěšky – příslovce, vy – zájmeno.
6. pilný × líný, tenký × silný (tlustý), malý × velký, světlo × tma, teplo × zima, stoupat × klesat, brzy × pozdě, dát × vzít (brát).
7. např.: 1. letět 2. letadlo 3. letenka 4. letecký 5. letuška.
8. např.: chlapec || kluk, hezká || pěkná, matka || máma, holka || děvče, běžet || utíkat, otec || táta, pořád || stále, koukal se || díval se.
9. dvě částice: kěž, ať; tři citoslovce: haf, cink, buch.